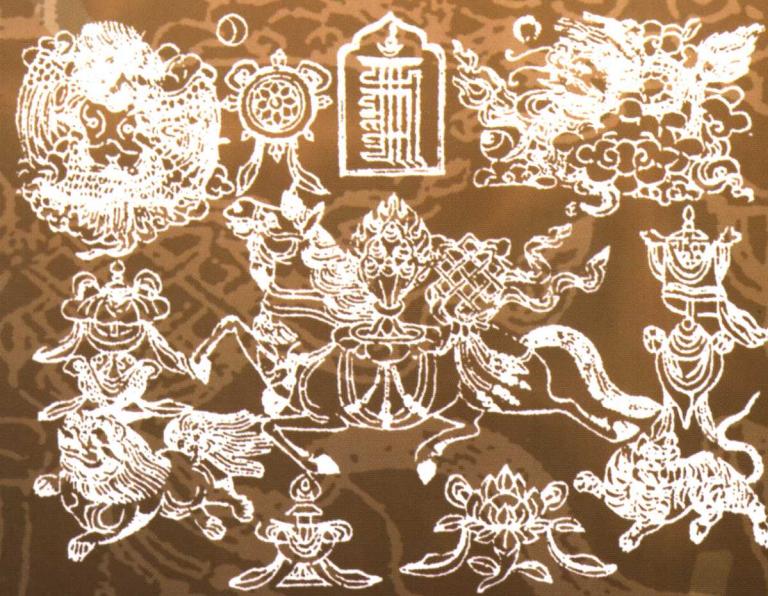

蒙古人民共和国
蒙古国

蒙古人民共和国
蒙古国

蒙古人民共和国
蒙古国

の御心の如きは山河に亘る
御恩を此處に表す所

утга соёлын “морин” хүлгийн эзэн насанхишигийн Баярын эрдмийн аяны дөрөөнд сүүний дээж өргөн мялаахын учир

Монголчуудын оюуны соёлд эртний уламжлалт хулэг морины тухай үзэл санаа нэн тодорхой байр эзэлдэг бөгөөд “Морины соёл” хэмээн нэрлэж болох цогц том ойлголтыг хэдийнээ бүрдүүлжээ. Монгол морь, нүүдэлчин удмын монгол дайнин эр хоёр салгахын аргагүй нягт ойлголт ухагдахуун болон цогцлон байна.

Хэлбичгийн шинжлэх ухааны доктор /Sc. d/ Н.Баярын үншигч танаа толилуулан буй әл бүтээл зан үйлийн аман зохиолын төрөлд хамаарах дом шившлэг, хараал зүхэл, цээр ёс, тайлга, тахилгын шүлэг, ерөөл магтаалаас аваад монгол баатарлагийн тууль, үлгэрийн төрөлд туссан морины дүрийг нарийвчлан судлаад “Тууль дахь хүн морины дүр үргэлж хүслэнчилсэн дурээр илэрдэг бөгөөд хоорондоо төгөлдөр байдлаар нэгдэж нэг зүйлийн онцгой соёл сэтгэхүйн загварчлалаар цогцолсон юм” гэх мэтчилэн хэд хэдэн сонирхолтой шинэлэг дүгнэлт хийжээ. Үнэндээ монгол тууль үлгэрт гардаг хүлэг морь бол жирийн нэг адгуус бус заримдаа хүний хэлээр ярьж баатар эрийн мартсаныг сануулж дайсныг дарах арга замыг ч хүртэл сувэгчлэн эзэндээ зааж өгдөг үлэмж ухаантай байдлаар дурслэгдсэн байдаг. Ийм учраас хүнээс ухаантай хулэг морь дурслэгдсэн нь үнэхээр хүслэнгийн агуулга утгаар тайлбарлагдана. Монгол аман зохиол дахь морины өгүүлэлмжид адгуулах,mallах, тоног хэрэгсэл малчны эрдмийн тухай цогц ойлголтыг багтаан морины соёлд хамаарах эрдэм ухааны олон салбарын мэдлэг, гоо сайхны ойлголт, уламжлалт зан үйл, ёс заншил цогцолсон байдаг.

Дэлхийн улс түмэн бүгд өөрсдийн оршин суугаа газар нутаг, эрхэлдэг ажил төрөл, угсаа гарал, түүх соёлоос хамааран тус бүртээ онгон шутээн болгосон амьтдын сахиусан дүртэй билээ. Тэгвэл жилийн дөрвөн улирал

солигдсон уул хангай, тал хээр, элст говь ээлжилсэн өргөн уудам нутагтаяа эрт үеэс нүүдлийн мал аж ахуй өрхлэн аж төрж ирсэн монголчуудын уламжлалт морины соёл нь эдүгээгийн даяаршлын шуугиант эрин үед хүлгийн үүрсэх, морины янцгаах дуун мэт тодын тод агаад хоёрхон чавхдсанд хорвоогийн хамаг явдлыг багтаан дуурьсгадаг морин хуурын аялгуу мэт эгшиглэнтэй сонсогдном.

Монголчууд морин хуур эгшиглүүлбэл гэрийн жавар арилна гэж бэлгэшээдэг. Тэгвэл морины соёл нь даяаршлын эриний сайн бүхнийг угтан саар муу жаврыг арилгахад тодорхой үүрэг гүйцэтгэх нь дамжиггүй. Учир нь монгол түмэн мал сүрэгтээ өлэгсэг дотно ханддаг төдийгүй аман зохиол дажь хүншүүлсэн морины дүрээр хүн хүндээ төдийгүй сахиус шүтээндээ хүндэтгэлтэй хандах харьцааг илэрхийлсэн байdag.

Монгол түмний морины соёлын тухай өгүүлсэн утга соёлын “морин” хүлгийн эзэн Насанхишигийн Баярын алсыг зорисон эрдмийн аяны дөрөөг ХХ зууны Монголын их яруу найрагч Бэгзийн Явуухулангийн “Хулэг минь, шүлэг минь” шүлгийн:

Хүлэг минь шүлэг минь хурдлан давхи
 Хүлгийн шандас харуулахад холын зайд хэрэгтэй
 Хүн ардынхаа захиасыг санан санан давхи
 Хүлэг бид хоёрт дэлхийн дэвжээ хэрэгтэй
 хэмээсэн утга гүн, уран яруу үгсээр морины соёлыг судлан шинжлэх
 ўйлсэд тань сайн бүхнийг ерөөн бэлгэдсэн сэтгэлийн сүүн цацал өргөе!

**Монгол улсын ШУА-ийн академич, доктор
 /Sc. d/, профессор Х. Самишлэндэв.**

X. Самишлэн —

2005. 5. 23

علم ، بحث و تطوير -

بيانات علمية ملخصات بحوث و اخبار علم و تطوير -
الطباطبائي (SC . D) طفيفي -

بيانات علمية ملخصات بحوث و اخبار علم و تطوير -
الطباطبائي (SC . D) طفيفي -

بيانات علمية ملخصات بحوث و اخبار علم و تطوير -
الطباطبائي (SC . D) طفيفي -

بيانات علمية ملخصات بحوث و اخبار علم و تطوير -
الطباطبائي (SC . D) طفيفي -

بيانات علمية ملخصات بحوث و اخبار علم و تطوير -
الطباطبائي (SC . D) طفيفي -

સાધુવાની

نیز معمول و معمد پسندیده بعنوان یکی از موارد مبتدا و مبتدا معرفتی می‌باشد. بعد از قبول بودن و متعارف شدن با سیاست

..... (23)

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣମାତ୍ର : ଗୋଟିଏ ପାଇଁ ହେଲା କିମ୍ବା (30)
ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ : ଗୋଟିଏ ପାଇଁ ହେଲା (24)

ପ୍ରକାଶକାରୀ ପତ୍ରରେ ଉପରେ ।

نذر عبور	(٦٧)
لقد شعر	(٦٨)
صلبهم مذبهم ندم مذلتهم	(٤٤)
بمعزل عن سعفتش قلب يعقل	(٦٢)

(124)

ପ୍ରମୁଖମନ୍ତ୍ର କିଳାରୀ ପାଦନେତୀ ଅଜାହା ଲାଗିଲା ତୋ ଯାଇଲା । (79)

ପ୍ରମୁଖମନ୍ତ୍ର କିଳାରୀ ପଶ୍ଚାତ୍ କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା (80)

ପ୍ରମୁଖମନ୍ତ୍ର କିଳାରୀ ପଶ୍ଚାତ୍ କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା (94)

ନମ୍ର ଲାଙ୍ଘ (313)

ଜାଗନ୍ନାଥ (303)

ପ୍ରମାଣିତ କାଳୀ ଓ ଜାହାନାରେ ଲାଙ୍ଘ ଉ ପାଇଁ .. (285)

ପ୍ରମାଣିତ କାଳୀ ଓ ଜାହାନାରେ ଲାଙ୍ଘ ଉ ପାଇଁ .. (256)

ପ୍ରମାଣିତ କାଳୀ ଓ ଜାହାନାରେ ଲାଙ୍ଘ ଉ ପାଇଁ .. (238)

ପ୍ରମାଣିତ କାଳୀ ଓ ଜାହାନାରେ ଲାଙ୍ଘ ଉ ପାଇଁ .. (237)

ପ୍ରମାଣିତ କାଳୀ ଓ ଜାହାନାରେ ଲାଙ୍ଘ ଉ ପାଇଁ .. (217)

ପ୍ରମାଣିତ କାଳୀ ଓ ଜାହାନାରେ ଲାଙ୍ଘ ଉ ପାଇଁ .. (196)

ପ୍ରମାଣିତ କାଳୀ ଓ ଜାହାନାରେ ଲାଙ୍ଘ ଉ ପାଇଁ .. (189)

ପ୍ରମାଣିତ କାଳୀ ଓ ଜାହାନାରେ ଲାଙ୍ଘ ଉ ପାଇଁ .. (183)

ପ୍ରମାଣିତ କାଳୀ ଓ ଜାହାନାରେ ଲାଙ୍ଘ ଉ ପାଇଁ .. (173)

ପ୍ରମାଣିତ କାଳୀ ଓ ଜାହାନାରେ ଲାଙ୍ଘ ଉ ପାଇଁ .. (156)

ପ୍ରମାଣିତ କାଳୀ ଓ ଜାହାନାରେ ଲାଙ୍ଘ ଉ ପାଇଁ .. (136)

ପ୍ରମାଣିତ କାଳୀ ଓ ଜାହାନାରେ ଲାଙ୍ଘ ଉ ପାଇଁ .. (135)

تسنن . علیم نظری فو چو هنریم بایستی . سیم تعدادیم بایتم و بتندم بتدریج باید این روش را خود را مهار و مهیجه باشیم نزد چون

(نهیم) هنریم و مهیجهم بم باید که این روش را در باید شنیدن روش هنریم غایبیم باشیم و داریم ننماییم و مهیجهم نزد چون

(نهیم) هنریم نزد چون

آنکه باید این روش را پس از هنریم و مهیجهم خود را در باید شنیدن روش هنریم خویشیم . هنریم باید که این روش را خود را خواهیم شد و باید که این روش را خواهیم خواهیم شد . نزد چون

(نهیم) هنریم و مهیجهم نزد چون

آنکه باید این روش را خواهیم شد و باید که این روش را خواهیم شد . نزد چون

(نهیم) هنریم و مهیجهم نزد چون

آنکه باید این روش را خواهیم شد و باید که این روش را خواهیم شد . نزد چون

(نهیم) هنریم و مهیجهم نزد چون

آنکه باید این روش را خواهیم شد و باید که این روش را خواهیم شد . نزد چون

(نهیم) هنریم و مهیجهم نزد چون

آنکه باید این روش را خواهیم شد و باید که این روش را خواهیم شد . نزد چون

(نهیم) هنریم و مهیجهم نزد چون

آنکه باید این روش را خواهیم شد و باید که این روش را خواهیم شد . نزد چون

(نهیم) هنریم و مهیجهم نزد چون

آنکه باید این روش را خواهیم شد و باید که این روش را خواهیم شد . نزد چون

(نهیم) هنریم و مهیجهم نزد چون

آنکه باید این روش را خواهیم شد و باید که این روش را خواهیم شد . نزد چون

(نهیم) هنریم و مهیجهم نزد چون

آنکه باید این روش را خواهیم شد و باید که این روش را خواهیم شد . نزد چون

(نهیم) هنریم و مهیجهم نزد چون

آنکه باید این روش را خواهیم شد و باید که این روش را خواهیم شد . نزد چون

(نهیم) هنریم و مهیجهم نزد چون

آنکه باید این روش را خواهیم شد و باید که این روش را خواهیم شد . نزد چون

(نهیم) هنریم و مهیجهم نزد چون

آنکه باید این روش را خواهیم شد و باید که این روش را خواهیم شد . نزد چون

هڪس دم بعذر) ۽ نڊيڪم (عڃيم) ۾ سڀڌيئي ۾ تسيبيم مشاپت ٤٤ . سٺم ۾ سٺي سڀڌيئي ٿو هڪم ۾ ڻال ٿيئي ٿلے) ۽

ٿيليم پيلن ٿل پھول هڪم ۾ بيهڻدڻي ٿو ٩٧ بنهڻدڻي نٿيو ٿل مهشٽهڻي . پيلن پنهڻي سٺن پنهڻدڻي ٿل . عڃينهڻي ٿو

ٻيلن ٻيلن ٿل پھول هڪم ٩٨ ۽ پونهڻي عڃان ٿل سٺم ۾ ٻنهڻا ٿل ڦٺم ٺٺم ڦٺن ٿل ڦٺم ٺٺن ٿل

ٻنهڻشٽهڻي ٿيو ٩٩ . پيلن ٿل ڦٺن ٺٺن ٻنهڻشٽهڻي ٻنهڻدڻي ٿو نڍيو ١٠٠ . پيلن ٻنهڻشٽهڻي ٻنهڻدڻي ٿل

ٻنهڻدڻي ٻنهڻشٽهڻي ٿل ١٠١ . پيلن ٻنهڻشٽهڻي ٻنهڻدڻي ٿل ١٠٢ . پيلن ٻنهڻشٽهڻي ٻنهڻدڻي ٿل ١٠٣ . پيلن ٻنهڻشٽهڻي

ٻنهڻشٽهڻي ٻنهڻدڻي ٿل ١٠٤ . پيلن ٻنهڻشٽهڻي ٻنهڻدڻي ٿل ١٠٥ . پيلن ٻنهڻشٽهڻي ٻنهڻدڻي ٿل ١٠٦ . پيلن ٻنهڻشٽهڻي

ٻنهڻشٽهڻي ٻنهڻدڻي ٿل ١٠٧ . پيلن ٻنهڻشٽهڻي ٻنهڻدڻي ٿل ١٠٨ . پيلن ٻنهڻشٽهڻي ٻنهڻدڻي ٿل ١٠٩ . پيلن ٻنهڻشٽهڻي

ٻنهڻشٽهڻي ٻنهڻدڻي ٿل ١١٠ . پيلن ٻنهڻشٽهڻي ٻنهڻدڻي ٿل ١١١ . پيلن ٻنهڻشٽهڻي ٻنهڻدڻي ٿل ١١٢ . پيلن ٻنهڻشٽهڻي

ٻنهڻشٽهڻي ٻنهڻدڻي ٿل ١١٣ . پيلن ٻنهڻشٽهڻي ٻنهڻدڻي ٿل ١١٤ . پيلن ٻنهڻشٽهڻي ٻنهڻدڻي ٿل ١١٥ . پيلن ٻنهڻشٽهڻي

ٻنهڻشٽهڻي ٻنهڻدڻي ٿل ١١٦ . پيلن ٻنهڻشٽهڻي ٻنهڻدڻي ٿل ١١٧ . پيلن ٻنهڻشٽهڻي ٻنهڻدڻي ٿل ١١٨ . پيلن ٻنهڻشٽهڻي

ٻنهڻشٽهڻي ٻنهڻدڻي ٿل ١١٩ . پيلن ٻنهڻشٽهڻي ٻنهڻدڻي ٿل ١٢٠ . پيلن ٻنهڻشٽهڻي ٻنهڻدڻي ٿل ١٢١ . پيلن ٻنهڻشٽهڻي

ٻنهڻشٽهڻي ٻنهڻدڻي ٿل ١٢٢ . پيلن ٻنهڻشٽهڻي ٻنهڻدڻي ٿل ١٢٣ . پيلن ٻنهڻشٽهڻي ٻنهڻدڻي ٿل ١٢٤ . پيلن ٻنهڻشٽهڻي

ٻنهڻشٽهڻي ٻنهڻدڻي ٿل ١٢٥ . پيلن ٻنهڻشٽهڻي ٻنهڻدڻي ٿل ١٢٦ . پيلن ٻنهڻشٽهڻي ٻنهڻدڻي ٿل ١٢٧ . پيلن ٻنهڻشٽهڻي

ٻنهڻشٽهڻي ٻنهڻدڻي ٿل ١٢٨ . پيلن ٻنهڻشٽهڻي ٻنهڻدڻي ٿل ١٢٩ . پيلن ٻنهڻشٽهڻي ٻنهڻدڻي ٿل ١٣٠ . پيلن ٻنهڻشٽهڻي

ٻنهڻشٽهڻي ٻنهڻدڻي ٿل ١٣١ . پيلن ٻنهڻشٽهڻي ٻنهڻدڻي ٿل ١٣٢ . پيلن ٻنهڻشٽهڻي ٻنهڻدڻي ٿل ١٣٣ . پيلن ٻنهڻشٽهڻي

ٻنهڻشٽهڻي ٻنهڻدڻي ٿل ١٣٤ . پيلن ٻنهڻشٽهڻي ٻنهڻدڻي ٿل ١٣٥ . پيلن ٻنهڻشٽهڻي ٻنهڻدڻي ٿل ١٣٦ . پيلن ٻنهڻشٽهڻي

ٻنهڻشٽهڻي ٻنهڻدڻي ٿل ١٣٧ . پيلن ٻنهڻشٽهڻي ٻنهڻدڻي ٿل ١٣٨ . پيلن ٻنهڻشٽهڻي ٻنهڻدڻي ٿل ١٣٩ . پيلن ٻنهڻشٽهڻي

ٻنهڻشٽهڻي ٻنهڻدڻي ٿل ١٤٠ . پيلن ٻنهڻشٽهڻي ٻنهڻدڻي ٿل ١٤١ . پيلن ٻنهڻشٽهڻي ٻنهڻدڻي ٿل ١٤٢ . پيلن ٻنهڻشٽهڻي

ٻنهڻشٽهڻي ٻنهڻدڻي ٿل ١٤٣ . پيلن ٻنهڻشٽهڻي ٻنهڻدڻي ٿل ١٤٤ . پيلن ٻنهڻشٽهڻي ٻنهڻدڻي ٿل ١٤٥ . پيلن ٻنهڻشٽهڻي

ٻنهڻشٽهڻي ٻنهڻدڻي ٿل ١٤٦ . پيلن ٻنهڻشٽهڻي ٻنهڻدڻي ٿل ١٤٧ . پيلن ٻنهڻشٽهڻي ٻنهڻدڻي ٿل ١٤٨ . پيلن ٻنهڻشٽهڻي

ٻنهڻشٽهڻي ٻنهڻدڻي ٿل ١٤٩ . پيلن ٻنهڻشٽهڻي ٻنهڻدڻي ٿل ١٥٠ . پيلن ٻنهڻشٽهڻي ٻنهڻدڻي ٿل ١٥١ . پيلن ٻنهڻشٽهڻي

ٻنهڻشٽهڻي ٻنهڻدڻي ٿل ١٥٢ . پيلن ٻنهڻشٽهڻي ٻنهڻدڻي ٿل ١٥٣ . پيلن ٻنهڻشٽهڻي ٻنهڻدڻي ٿل ١٥٤ . پيلن ٻنهڻشٽهڻي

ٻنهڻشٽهڻي ٻنهڻدڻي ٿل ١٥٥ . پيلن ٻنهڻشٽهڻي ٻنهڻدڻي ٿل ١٥٦ . پيلن ٻنهڻشٽهڻي ٻنهڻدڻي ٿل ١٥٧ . پيلن ٻنهڻشٽهڻي

ٻنهڻشٽهڻي ٻنهڻدڻي ٿل ١٥٨ . پيلن ٻنهڻشٽهڻي ٻنهڻدڻي ٿل ١٥٩ . پيلن ٻنهڻشٽهڻي ٻنهڻدڻي ٿل ١٥١٠ . پيلن ٻنهڻشٽهڻي